

0224 242 30 00

Biyotıp
Laboratuvarları

 BIO-RAD
EQAS

ISO 9001:2000 belgeli
Biyotıp Laboratuvarları, hizmetlerini
'Uluslararası Kalite Kontrol Güvencesi'
ile sunmaktadır.

www.biyotip.com
bilgi@biyotip.com

F.S.M Bulvarı, Derya sok, Akagündüz Apt, No 1/11, Nilüfer / BURSA
Tel: 0224 242 30 00 Fax: 0224 242 81 00

POTASYUM (K)

- Hücre içinin ana elektrodu (katyonu) ve tamponudur. **%90'ı hücrelerin içinde** geri kalanı kemik ve kanda bulunur.
- Potasyumun **% 80-90'ı böbrekten**, kalanı ter ve dışkı ile atılır.
- Böbrekler K'u tutmaz, uzun süre alınmırsa (açlık gibi) idrardan kayıp devam edeceğinden yetmezliği başlar.
- Günde ortalama **diyetle 80-200 mEq/L alınmalıdır**. Minimum gereksinimi ve maksimum toleransı sodyuma çok benzer.
- Potasyum **sinirsel impulsların iletiminde, kas fonksiyonlarında, asid-baz balansında ve ozmotik basıncın sağlanmasında** rol oynar.
- Kalsiyum ve Magnezyumla beraber **kalp hızını ve kasılmasını düzenler. K eksikliğinde EKG'de U dalgası** görülür.
- Asid-baz balansının böbrek ayağında Na ile beraber çok önemlidir, **K eksikliğinde** hücre içi tampon olan potasyum-bikarbonat azalır, buna cevap H iyonları artar ve **pH artar (asidoz)**. Asidoza yanıt solunum merkezi uyarılır, hiperventilasyonla pCO2 azaltılır.

- K testi **vücut potasyum değerlerindeki değişiklikleri görmek, asid-baz ve su balansını** değerlendirmek için istenir.

Referans Değerler :

- **Erişkin : 3.5- 5.3 mEq/L**
- 1-18 yaş: 3.4-4.7 mEq/L
- 7 gün-1 yaş: 4.1-5.3 mEq/L
- **0-7 gün: 3.7-5.9 mEq/L**

Numune : Serum veya heparinli plazma, hemolizden kaçınılmalıdır. Hemen santrifüj edilmelidir, aksi halde **4 saat içinde hücrelerdeki K kana geçer ve yalancı yüksek bulunur.**

Hiperkalemide; EKG'de T dalgaları artar, kalp bloğu, P dalgaları düzleşir, nabız zayıflar, oligüri olur, kaslarda instabilite ve fonksiyonlarında bozulma, paraliziler, tremorlar ve felçler görülür. Tedavide NaHCO₃, kayeksalat, insülin ve glukoz verilir.

Hipokalemide; T dalgaları çöker, P dalgaları pik yapar. Yorgunluk, kas zayıflığı, kas ağrıları, uyuşmalar, hipotansiyon, kalp hızında artma, solunum kaslarında zayıflık ile solunum zorluğu, siyanoz, iştahsızlık, bulantı, kusma, paralitik ileus, apati, tetani ve koma görülür.

Hiperkalemi (Kan K yüksek): Genellikle K hücrelerden intrasellüler alana kaçar. K renal atılımında azalma ve K fazla alınması da sık nedenlerdir.

- **Böbrek yetmezliği**
- **Dehidratasyon**
- **Travmalar**
- **Hücre hasarlanması** (yanık, kazalar, ameliyatlar, kemoterapi, DIC)
- **Metabolik asidozlar** (diyabetik ketoasidoz gibi, hücrelerden K kaçıışı olur)
- **Addison hastalığı**
- **Pseudohipoaldosteronizm**
- **Diyabet** (insülin yüksekliği)
- **SLE**
- **Orak hücreli anemi**
- **İnterstisyel nefrit**
- **Tübüler renal hastalıklar**
- **Böbrek transplant rejeksiyonu**

Hipokalemi (Kan K düşük): K hücreye girer, GIS ve safradan K kayıpları, böbrekten K atılımı veya azalmış K alımı ile olur.

- **İshal-Kusma-Terleme**
- **Starvasyon-Malnütriyon-Malabsorbsiyon**
- **Bartter sendromu** (K, Cl düşük, alkaloz var, renin ve aldosteron yüksek)
- **Sızıntılı büyük yaralar**
- **Kistik fibrozis**
- **Şiddetli yanıklar**
- **Primer hiperaldosteronizm**
- **Alkolizm**
- **Ozmotik hiperglisemi**
- **Respiratuvar alkaloz**
- **Renal tübüler asidoz**
- **İlaçlar** (Diüretikler, antibiyotikler, mineralokortikoidler)
- **Baryum klorid zehirlenmesi**
- **Megaloblastik aneminin B12 ve folatla tedavisi sırasında**

*** Hipokaleminin en sık nedeni **Gastrointestinal kayıplar ve yetersiz K alındığı IV sıvı tedavileridir.**

Panik Değerler

- < 2.5 mEq/L: Ventriküler Fibrilasyon
- > 8 mEq/L: Kalp kası ve kaslarda instabilite
- Minimum erişkinlerde günlük alınması gereken K seviyesi 40 mEq dır.
- Digitalis ve diüretik alanlarda hipokalemi de varsa kardiyak aritmi gelişebilir, K seviyeleri hemen düzeltilmelidir.

Testi Etkileyenler:

- **Hemolizli kandan çalışılmamalıdır** çünkü orta derecedeki hemolizde bile K seviyesi % 50 artar.
- **Turnike** sırasında avucu 10 kez açıp kapama ile K değerleri % 10-20 artar. Mümkünse turnikesiz kan alınmalı veya kan alınınca hemen turnike gevşetilmelidir.
- **İlaçlar** (K tutucu diüretikler, NSAID ilaçlar, IV potasyum penisilin ile K artar)
(Yüksek doz glukoz alma ile K ortalama 0.4 mEq/L azalır)
- Fazla **meyankökü alımı ile K seviyeleri azalır.**
- Lösemi gibi şiddetli **lökositozlarda K seviyeleri artar.**
- **Trombositoz** (polisitemi vera ,miyeloproliferatif hast...) **durumlarında K artar**, nedeni trombositlerden koagülasyon sırasında aşırı K salınımıdır, bu durumda serum yerine heparinli tüpe kan alınmalıdır.

HÜCRE İÇİNDE VE DIŞINDA BAZI MADDELERİN KONSANTRASYONLARI.		
Madde	Ekstrasellüler sıvı	İntrasellüler sıvı
Na+	140 mmol/L	10 mmol/L
K+	4 mmol/L	140 mmol/L
Ca+2 (serbest)	2,5 mmol/L	0,1 mmol/L
Mg+2	1,5 mmol/L	30 mmol/L
Cl	100 mmol/L	4 mmol/L
HCO3-	27 mmol/L	10 mmol/L
PO43-	2 mmol/L	60 mmol/L
Glukoz	5.5 mmol/L	0.1 mmol/L
Protein	2 g/dL	16 g/dL

Sağlıkla Kalın...

Uz.Dr.Kemal ASLAN
Biyokimya ve Klinik Biyokimya Uzmanı

BİYOTIP LABORATUVARI

✉ : bilgi@biyotip.com

✉ : kaslanaslan@yahoo.com

🌐 : www.biyotip.com

☎ : 0224 242 30 00